

Inhoud

Voorwoord	3
1. Missie	5
2. Organisatiestructuur	7
3. Strategie	9
4. Samenwerkingspartners	15
5. Ontwikkelen en delen van kennis	18
6. Week tegen Pesten	23
7. Met Alle Respect!	26
8. Helpdesk	28
9. Calamiteitenteam	31
10. Professionalisering	33
11. Vertrouwenspersonen	36
12. Actualiteit, pers en media	39
13. Vooruitblik 2020	41
14. Raad van Toezicht & financieel overzicht	44

COLOFON

In opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Uitgevoerd door Stichting School & Veiligheid.

redactie Karin Broer
(www.karinbroer.nl)

vormgeving Caro Grafico Grafisch Ontwerp
(www.carografico.nl)
MOOZ grafisch ontwerp
(www.moozgo.nl)

fotografie Hans Slegers

Contact
Stichting School & Veiligheid
Zwarte Woud 2
3524 SJ Utrecht

030- 285 65 31
info@schoolenveiligheid.nl
www.schoolenveiligheid.nl

Utrecht, april 2020

Voorwoord

Voorwoord

Als we denken aan sociale veiligheid op scholen, dan komt het beeld naar voren van de grote groepen leerlingen die elke dag de scholen instromen. Leerlingen die soms met veel plezier de school in lopen, met grappen en grollen, soms serieus, druk met de dag en de lessen die ze te wachten staan. Maar het komt ook voor dat leerlingen beducht zijn voor wat er die dag mis kan gaan en wat niet leuk is.

De samenleving gaat er heel gemakkelijk van uit dat de school waar leerlingen naartoe gaan, een plek is waar ze veilig zijn. Waar ze gezien en gehoord worden, opgevangen en begeleid worden. Waar ze nieuwe dingen kunnen leren samen met leeftijdsgenoten. Wat we daarbij echter niet moeten vergeten is, dat het veel inspanning en vakmanschap vraagt van de professionals in de school om dat voor elkaar te krijgen.

Sociale veiligheid is essentieel voor een omgeving waarin leerlingen kunnen leren en groeien. Het is echter geen vanzelfsprekendheid. Leerlingen maken fouten, doen soms domme dingen, ontdekken wat er wel en niet kan in de omgang met elkaar en hun omgeving. Het hoort bij een veilig schoolklimaat dat fouten gemaakt mogen worden. Van fouten kan je leren. Het hoort bij

onderwijs en lesgeven om hieraan vorm en inhoud te geven. Pedagogisch vakmanschap van professionals weet ruimte te geven en tegelijkertijd te begrenzen. Het is af voor al die mensen die hier elke dag met zoveel energie aan werken.

De professionals in het onderwijs verdienen hierbij een steun in de rug. Stichting School & Veiligheid is voortdurend bezig om informatie te geven, van advies te dienen, workshops en conferenties te organiseren en scholen en professionals met raad en daad bij te staan. We zijn er niet alleen bij incidenten en calamiteiten of bij situaties waarin de sociale veiligheid wordt bedreigd, maar ook voor de mooie gesprekken die er op school plaats vinden. Gesprekken die leiden tot betrokkenheid en inzet voor een veilig schoolklimaat voor alle leerlingen.

In dit jaarverslag geven we aan hoe we daarbij te werk gaan en geven we inzicht in de activiteiten, producten en diensten die daarvoor in 2019 zijn geleverd.

Klaas Hiemstra
directeur-bestuurder
Stichting School en Veiligheid

1 Missie

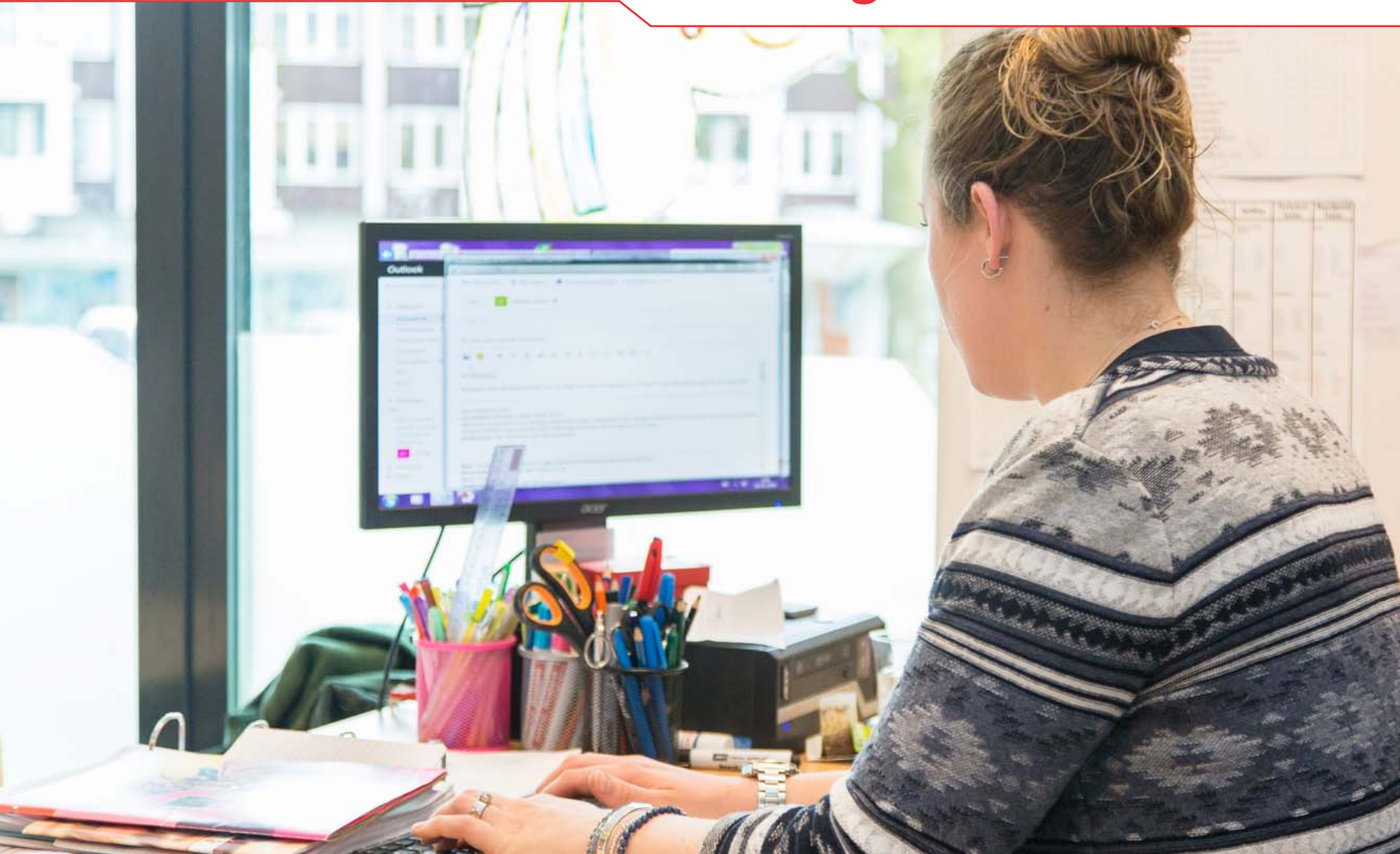
Missie

Stichting School & Veiligheid biedt – vanuit een centrale positie in het onderwijsveld – informatie en advies over het bevorderen van een sociaal veilig klimaat op school. Daarnaast houden we ons bezig met het tegengaan van grensoverschrijdend en ongewenst gedrag en bieden advies hoe daar mee om te gaan. Ook wanneer er geen incidenten zijn, is aandacht nodig om een klimaat te creëren waarin leerlingen zich prettig voelen. We doen dit in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW). Voor ons werk zijn instrumenten en maatregelen van belang die deels geregeld zijn in de Wet veiligheid op school. Hieronder vallen het veiligheidsplan, de monitoring en de rol en taken van vertrouwenspersonen en coördinatoren. Uitgangspunt is dat leerlingen en studenten een veilige schoolomgeving nodig hebben om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

Stichting School & Veiligheid (hierna te noemen School & Veiligheid) is hét landelijke expertisecentrum op het gebied van sociale veiligheid in het onderwijs. De stichting werkt voor primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo) en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo).

2 Organisatiestructuur

Organisatiestructuur

Binnen School & Veiligheid werken we aan de hand van vier thematische programmalijnen:

Sociale veiligheid

In deze programmalijn gaat het om onderwerpen zoals agressief gedrag, ondersteuning bij calamiteiten en professionalisering van vertrouwenspersonen.

Pesten

Wij dragen bij aan structurele aandacht voor pesten binnen scholen. Dit doen we onder andere door de organisatie van de Week tegen Pesten.

Sociale cohesie

In deze programmalijn werken we aan sociale cohesie binnen scholen. Voorbeelden zijn het agenderen van 'de school als oefenplaats' en het professionaliseren van het pedagogisch vakmanschap van onderwijsmedewerkers.

Seksuele integriteit

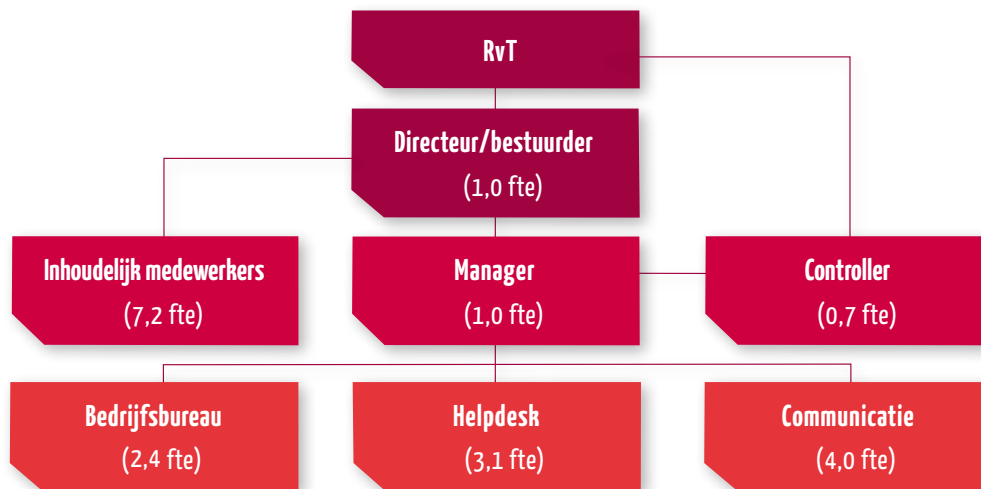
In deze programmalijn staat seksuele integriteit in het onderwijs centraal. We besteden aandacht aan pedagogisch vakmanschap in de

praktijk, het ondersteunen van scholen in de aanpak van sexting en het toerusten van pabo's en lerarenopleidingen op het gebied van sociale veiligheid en seksuele integriteit.

De groei van onze activiteiten in 2019 heeft gezorgd voor een toename van het aantal inhoudelijk medewerkers op de thema's burgerschap en pedagogisch vakmanschap. De afdeling communicatie is uitgebreid met

twee medewerkers voor de herziening van de websites School & Veiligheid en Gay & School. School & Veiligheid is gevestigd in het midden van het land. Dertig medewerkers werken aan het vergroten van sociale veiligheid op scholen.

Met onze telefonische helpdesk bieden we advies en informatie aan scholen. Bij een crisissituatie kunnen scholen een beroep doen op het calamiteitenteam.

3 Strategie

Strategie

Landelijk beleid vertalen naar een werkbare praktijk

Onze medewerkers 'vertalen' landelijk beleid naar een werkbare praktijk voor het onderwijsveld. Wij ontwikkelen en delen kennis op een toegankelijke manier die aansluit bij de schoolpraktijk. Dit doen wij voor po, vo en mbo. Hier volgt een aantal voorbeelden ter illustratie.

Criminaliteit

Zowel vanuit de politiek als gemeenten is er groeiende aandacht voor criminaliteit bij jongeren. Ook scholen signaleren dat leerlingen zich bezighouden met zaken waar ze zich niet mee bezig horen te houden.

School & Veiligheid heeft in 2019 als antwoord hierop het *Niet-pluisinstrument* ontwikkeld. Het is een doorontwikkeling van het *Radicx-instrument* (2010/2015), dat op signalen van radicalisering was gericht. Het *Niet-pluisinstrument* is een interviewtool met een grotere reikwijdte dan het *Radicx-instrument*. In het *Niet-pluisinstrument* wordt aan de hand van concrete vragen in kaart gebracht hoe gebeurtenissen, situaties en bepaalde kenmerken het leven van de jongere beïnvloeden.

Naast dit instrument hebben we gratis trainingen aan scholen aangeboden. Deze trainingen bieden docenten concrete ondersteuning bij het voeren van gesprekken in de klas, als er spanning in de klas of op school ontstaat.

Het spel *Gedragen Gedrag* uit 2018 is een instrument om normatieve kaders te scheppen op scholen. Het doel van het spel is om gewenst en ongewenst gedrag bespreekbaar te maken en samen tot afspraken en regels te komen. Het instrument is in 2019 door veel scholen besteld. Ook hebben we er in een aantal workshops aandacht aan besteed.

Agressief gedrag

Samen met criminaliteit was agressief gedrag een onderwerp dat in 2019 landelijk veel aandacht kreeg. Agressief gedrag op school heeft grote gevolgen en verdient daarom voortdurend aandacht. In lijn met onze aangescherpte adviezen en informatie, ontwikkelden we in 2019 praktische handvatten voor leerkrachten. Samen met Deniz Dogan maakte School & Veiligheid het infoblad *Omgaan met lastig gedrag van leerlingen in de klas* . Daarnaast ontwikkelden wij samen de tool *Agressie en boosheid: één pot nat?* , waarmee onderwijsprofessionals individueel of in groepsverband de informatie uit het infoblad in de praktijk kunnen oefenen.

Als kennispartner speerpunten voor beleid agenderen

Persoonlijk contact is essentieel voor onze werkwijze. School & Veiligheid spreekt niet alleen besturen, schoolleiding en functionarissen in de scholen aan, maar richt zich ook op leerkrachten. We gaan in gesprek met onderwijsprofessionals op landelijke of regionale conferenties, tijdens onze masterclasses, tafelgesprekken en klankbordgroepen. Op die manier kunnen wij vraagstukken uit de praktijk beantwoorden, en onze adviezen, producten en achtergrondinformatie onder de aandacht brengen.

Ook hebben we goede contacten binnen de ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), Veiligheid en Justitie (VenJ) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), en kunnen we onderwerpen agenderen, die in het onderwijsveld leven. We zijn een landelijke kennispartner met een unieke positie voor beleidsvorming. In 2019 was het agenderen van het pedagogisch vakmanschap een speerpunt.

Pedagogisch Vakmanschap

Richting geven aan heftige discussies over maatschappelijke thema's doet een stevig beroep op de pedagogische competenties van leerkrachten en docenten. Hoe geef je invulling aan het begrip 'de school als oefenplaats', een plek waar leerlingen leren om op een goede manier met elkaar om te gaan? School & Veiligheid ondersteunt de onderwijswereld met kennis, inzicht, materialen en trainingen, zodat het pedagogisch vakmanschap op het gebied van sociale veiligheid wordt vergroot.

Om professionaliteit op dit vlak te versterken is het noodzakelijk de lerarenopleidingen en de pabo's erbij te betrekken. Zij leiden toekomstige docenten en leerkrachten op. In 2019 maakte School & Veiligheid zich sterk om sociale veiligheid in de curricula een prominente plek te geven. Opleidingen kunnen profiteren van kennis, inzichten en werkvormen die wij hiervoor hebben ontwikkeld. In dit geval bood het project Pedagogisch Vakmanschap bij Seksuele Integriteit uitstekende handvatten.

Uit het onderzoek *Seksuele en relationele vorming in het onderwijs* van het RIVM (2019), blijkt dat leerkrachten niet zozeer behoefte hebben aan nog meer lesprogramma's of methoden over seksuele integriteit. Ze hebben vooral behoefte aan ondersteuning in het voeren van gesprekken, structurele aandacht voor het onderwerp binnen de school en doorlopende leerlijnen.

In 2019 ontwikkelde School & Veiligheid lesmateriaal voor lerarenopleidingen voortgezet onderwijs *De fijne kneepjes van het vak*. Dit lesmateriaal laat (aankomende) docenten nadenken over hoe om te gaan met alledaagse klassensituaties waarin seksualiteit een rol speelt.

Signalen en trends vertalen in dienstverlening

Als gesprekspartner van verschillende regionale organisaties en diensten verkennen wij continu op welke manier organisaties onze producten en informatie inzetten om scholen te ondersteunen. Daarnaast bekijken wij welke signalen en trends zij waarnemen, die wij weer kunnen implementeren in onze dienstverlening. Hier volgt een aantal voorbeelden uit 2019 van deze aanpak.

Sociale media en sexting

Vanuit scholen is er een grote behoefte in ondersteuning in het omgaan met de invloed van sociale media. Sexting is een thema waarmee scholen afgelopen jaar worstelden. Het onderwerp zal in de komende periode aandacht blijven vragen.

Daarom is het infoblad over sexting *Leerlingen en sociale media in het vo* in 2019 geactualiseerd naar aanleiding van nieuwe inzichten. In samenwerking met het ministerie van VenJ is een Expertmeeting ketenaanpak (shame) sexting georganiseerd.

Discriminatie

Soms groeien leerlingen op in een omgeving waar ze van jongs af aan het idee krijgen dat ze een tweederangsburger zijn of twee keer zo hard moeten werken. Ze kijken naar het nieuws en zien dat ze negatief in beeld komen op basis van hun etniciteit, geloof en of kleur. Helaas wordt dit beeld bevestigd voor mbo-studenten die een stageplaats zoeken en daar soms veel tegenstand in ondervinden.

Workshop Stagediscriminatie

We hebben een workshop ontwikkeld over onveiligheid binnen stages en deze actief aan geboden aan mbo-scholen. Met Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) is een samenwerking gestart om discriminatie en andere sociaal onveilige situaties tijdens stage bespreekbaar te maken met praktijkbegeleiders.

Infoblad *Ondersteunen van een student die zich gediscrimineerd voelt*

Om leerlingen die discriminatie ervaren goed te ondersteunen hebben we in 2019 het infoblad *Ondersteunen van een student die zich gediscrimineerd voelt* ontwikkeld. Dit biedt docenten inzichten en aanknopingspunten. Zo is het belangrijk dat docenten enerzijds de coping-strategie van de leerling herkennen en anderzijds weten welke factoren ze bij jongeren kunnen versterken om hun weerbaarheid te verbeteren.

E-learning *Stagediscriminatie mbo*

In samenwerking met de Anne Frank Stichting (AFS) ontwikkelden we een e-learning voor docenten over het voeren van gesprekken met leerlingen die tijdens hun stage te maken krijgen met discriminatie, grensoverschrijdend gedrag of intimidatie. Deze tool wordt in 2020 uitgebracht.

Burgerschap

Burgerschap is een ingewikkeld onderwerp voor scholen. “Je wilt het niet tot één vak maken, je wilt eigenlijk dat dat in de hele school zit. Maar hoe doe je dat nou? Wat moet je ermee?”, aldus de vraag van een schooldirecteur. Voor het onderwerp burgerschap hebben we een gesprekstool gemaakt.

Gesprekstool *Pas op de plaats*

School & Veiligheid heeft met behulp van praktijkworkshops het verhaal van ‘de school als oefenplaats’ uitgewerkt tot een praktisch en aantrekkelijk gesprekstool voor scholen. Hoe ben je een sociaal veilige oefenplaats waarin leerlingen met vallen en opstaan kunnen leren wat het betekent om in een diverse samenleving te wonen? De gesprekstool *Pas op de plaats* helpt schoolteams om met elkaar het noodzakelijke gesprek te starten. Het geeft zicht op wat er allemaal al (soms ongemerkt) gebeurt in de school om de leerlingen voor te bereiden op de toekomst en hoe dit samenhangt met de visie en context van de school. Ook maakt het duidelijk waar de school een volgende stap kan zetten.

Calamiteiten

Om goed om te kunnen gaan met een calamiteit is oefening van cruciaal belang. Op onze website staan casussen waarmee scholen en hun partners kunnen oefenen.

Infoblad: *Handelingskader dreiging*

De MBO Raad heeft de omgang met bommeldingen uit 2017 geëvalueerd en samen met de PO-Raad en de VO-raad de rollen en verantwoordelijkheden bij landelijke en grootschalige calamiteiten uitgewerkt. Wij hebben in samenspraak met het ministerie van OCW, de MBO Raad, politie en justitie een Infoblad handelingskader dreiging opgesteld, dat in 2019 is gepubliceerd en gecommuniceerd met het onderwijsveld in po, vo en mbo.

4 Samenwerkingspartners

Samenwerkingspartners

Landelijke onderzoeks- en kennisinstituten

School & Veiligheid werkt samen met landelijke onderzoeks- en kennisinstituten, zoals Movisie, Kennisplatform Integratie en Samenleving, Stichting Leerplan Ontwikkeling, Rutgers, Nederlands Jeugd Instituut, Rutgers en 113.nl. Ook is er veelvuldig contact met belangenbehartigers zoals COC Nederland.

Samenwerking is nodig om in onze dienstverlening en informatievoorziening optimaal aan te blijven sluiten bij de behoefte van de praktijk. Daarnaast heeft samenwerking met deze partners een meerwaarde door onderlinge kennisuitwisseling. Hieronder een aantal onderwerpen waarbij deze samenwerking een grote rol speelt.

Pesten

Pesten blijft een onderwerp in scholen dat continu aandacht verdient. Van belang is dat leerlingen worden gezien en gehoord en dat pesten actief aan de orde wordt gesteld. School & Veiligheid geeft praktische handvatten voor de aanpak. Samen met de Rijksuniversiteit Groningen hebben we wetenschappelijke inzichten over pesten vertaald naar praktische tips voor leerkrachten en docenten (in zowel po, vo als mbo).

School & Veiligheid is deelnemer in het pestcollectief, samen met de Rijksuniversiteit Groningen, het Nederlands Jeugd Instituut, Respect Education Foundation en het AVH-instituut. Ook werken we samen met de Nationale Wetenschapsagenda en het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek. Zij coördineren onderzoek naar schoolbrede interventies, die de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen bevorderen.

Discriminatie

In samenwerking met Kennisplatform Integratie & Samenleving (KIS) hebben we onderzoeksresultaten van het onderzoek van KIS *Wat werkt bij het verminderen van discriminatie* (december 2018) vertaald naar praktische do's en don'ts voor het onderwijsveld. Deze vertaling naar de praktijk hebben we onder andere gepresenteerd in een gezamenlijke workshop met KIS op het onderwijscongres Met Alle Respect! Ook is de informatie hierover samengebond in een tweetal informatiebladen *Discriminerend gedrag voorkomen* en *Ondersteunen van een leerling die zich gediscrimineerd voelt*.

Verder hebben we de inzichten over discriminatie verder uitgewerkt voor het thema 'stagediscriminatie in het mbo'. In 2019 zijn we gestart om samen met de Anne Frank Stichting een tool voor docenten te ontwikkelen om mbo-studenten te helpen die te maken krijgen met stagediscriminatie. De lancering van deze tool vindt plaats in 2020.

Radicalisering

Samen met de Universiteit Utrecht en het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR) hebben we trainingen ontwikkeld om radicalisering te signaleren. Deze trainingen werden samen met het Platform Jeugd preventie Extremisme en Polarisatie (JEP) en de Expertise Unit Sociale Stabiliteit (ESS) aan scholen aangeboden.

Landelijke vertegenwoordigers van het onderwijs

School & Veiligheid onderhoudt contacten met landelijke vertegenwoordigers van het onderwijs, zoals de sectorraden (PO-Raad, VO-raad en de MBO Raad), vakbonden en (vak)verenigingen, bijvoorbeeld: Nederlandse Vereniging van Schooldecanen en Leerlingbegeleiders (NVS-NVL), LOWAN, Algemene Vereniging Schoolleiders (AVS), Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO), Landelijke Beroepsgroep Begeleiders Onderwijs (LBBO). Zo creëren wij een breed draagvlak voor sociale veiligheid. Verschillende projecten en activiteiten van School & Veiligheid zijn voortgekomen uit samenwerking met dergelijke partijen.

Preventie tienerzwangerschappen

School & Veiligheid investeert in een goede uitwisseling met de ondersteuningsstructuur rond scholen zoals de GGD en de Gezonde School. Het *Preventieprogramma Ongewenste Tiener Zwangerschappen* is hier een voorbeeld van. Op dit thema werkten we ook nauw samen met de ministeries van OCW en VWS en de sectorraden.

Burgerschap en inclusie

Met het oog op de wet Verduidelijking burgerschapsopdracht in het funderend onderwijs, die de minister van plan is in te voeren sloot School & Veiligheid aan bij de VO-raad die zich al langer bezig houdt met het onderwerp burgerschap in het onderwijs. De nieuwe wet geeft meer richting en is voor scholen minder vrijblijvend. De burgerschapsopdracht aan scholen wordt verduidelijkt in de wet. Scholen moeten leerlingen meer kennis bijbrengen over de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en ieders grondrechten. Ook respect voor deze basiswaarden is een belangrijk onderdeel.

Dat is voor School & Veiligheid aanleiding geweest om de relatie tussen de thema's burgerschap en sociale veiligheid te versterken in een project *Burgerschap voor het primair onderwijs*. Daar hebben we samen met de PO-Raad in 2019 een start mee gemaakt.

5 Ontwikkelen en delen van kennis

Ontwikkelen en delen van kennis

De doelgroep inspireren en informeren op het gebied van sociale veiligheid is en blijft de belangrijkste taak van School & Veiligheid. Wij ontwikkelen en delen kennis via onze websites en publicaties op een toegankelijke manier die aansluit bij de schoolpraktijk. We voorzien onderwijsprofessionals (in po, vo en mbo) van de meest actuele informatie. Dat doen we via meerdere kanalen, de websites spelen daarin een grote rol.

Website School & Veiligheid

Van onze websites is www.schoolenveiligheid.nl het belangrijkste onlinekanaal. We bieden er informatie over actuele ontwikkelingen over sociale veiligheid op scholen. Daarbij verwijzen we naar toepasselijke producten van School & Veiligheid, zoals boekjes, informatiebladen of trainingen. Een overzicht van trainingen en conferenties die School & Veiligheid organiseert is hier ook te vinden. We bieden ook sectorspecifieke informatie aan in de zogeheten kennisbanken op de website. Deze kennisbanken voor po, vo en mbo omvatten in totaal 700 items. Een schat aan informatie waar scholen en individuele docenten zelf mee aan de slag kunnen. Ze zijn het best bezochte deel van de website.

Thema's

De belangrijkste thema's op het gebied van sociale veiligheid zijn te vinden op de themapagina's. In 2019 stonden de themapagina's over **pesten** en over **agressief gedrag** bovenaan in de top 5 meest bezochte pagina's. Het thema **sociale media** is het meest bezocht binnen het gedeelte voor mbo.

In 2019 was er ook veel belangstelling voor de informatie rondom **gedragsregels in het onderwijs** en **aangifte doen binnen het onderwijs**. Verder werd de informatie over de **Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG)** goed bezocht. De digitale informatiebladen voorzien duidelijk in een behoefte.

Het websitebezoek is in 2019 met 12% gestegen naar ruim 188.000 unieke bezoekers.

Website Gay & School

De website www.gayandschool.nl heeft als doel om scholen te inspireren bij het vormgeven van hun beleid rond seksuele diversiteit.

De website volgt de ontwikkelingen op het gebied van seksuele diversiteit op de voet. Relevante onderzoeken, nieuwe beleidsinstrumenten of recent verschenen publicaties zijn er te vinden. De rubriek *Laat je inspireren* geeft scholen concrete handvatten om aandacht te besteden aan seksuele diversiteit.

De online kennisbank geeft een overzicht van praktische materialen, zoals boeken, lesmaterialen en theatervoorstellingen die scholen kunnen gebruiken om seksuele diversiteit bespreekbaar te maken. Het aantal bezoekers dat www.gayandschool.nl weet te vinden steeg in 2019 met 38% naar ruim 32.000. Populair was de informatie over het organiseren van Paarse Vrijdag op school en het onderwerp transgender.

Website Pestweb

Via de website www.pestweb.nl bieden we, primair voor leerlingen, algemene informatie over pesten. Leerlingen kunnen lezen wat pesten precies is, wat ze kunnen doen als ze zelf worden gepest of als ze zien dat een medeleerling wordt gepest. Via de website zijn ook posters en kaarten te bestellen met informatie over Pestweb. In 2019 is Pestweb bijna 45.000 keer bezocht met een piek in februari en september.

Daarnaast nodigen we leerlingen uit om via e-mail, telefoon of chat contact op te nemen met de helpdesk als ze vragen hebben of hun verhaal kwijt willen. In 2019 hebben 460 leerlingen contact opgenomen via de chatfunctie.

Website Week tegen Pesten

Traditiegetrouw organiseert School & Veiligheid in de derde week van september de Week Tegen Pesten. Het thema van de Week Tegen Pesten 2019 was *Wees een held, met elkaar*. Op basis van dit thema werd de campagnewebsite www.weektegenpesten.com gevuld met relevante content.

Het gaat dan met name om materialen die leerkrachten en docenten kunnen gebruiken in de les. Op pagina 24 vindt u meer informatie over de inhoudelijke invulling.

De website werd in de campagnemaand goed bezocht met meer dan 27.000 bezoekers. Ook buiten de campagnemaand blijven we aandacht besteden aan pesten. Zo'n 50.000 unieke bezoekers wisten de website in 2019 te vinden.

Website Calamiteitenteam

Op de website www.calamiteitenteam.nl bieden we scholen de nodige informatie over hoe te handelen bij een calamiteit en welke maatregelen genomen kunnen worden om het risico op een calamiteit zo klein mogelijk te maken.

Website Digitaal Veiligheidsplan

Het *Digitaal Veiligheidsplan* is een product voor scholen dat we hebben ontwikkeld vanuit het Actieplan sociale veiligheid (2014-2017). Scholen kunnen deze online tool gebruiken bij het ontwikkelen van een eigen aanpak voor sociale veiligheid. Het invullen van het *Digitaal Veiligheidsplan* via www.digitaalveiligheidsplan.nl geeft zicht op de stand van zaken op het gebied van sociale veiligheid in de eigen school: wat is er al, wat heeft extra aandacht nodig en wat moet nog ontwikkeld worden?

Voor besturen is er het *Digitaal Veiligheidsplan School & Bestuur*. Hiermee kunnen besturen met al hun scholen algemene informatie delen. Andersom kunnen de scholen met hun bestuur delen op welke manier zij aan sociale veiligheid werken.

De aandacht voor het *Digitaal Veiligheidsplan* groeit. Het totaal aantal accounts was in 2019 ruim 4700.

Nieuwsbrief en sociale media

Naast de websites zetten we nieuwsbrieven en sociale media in als informatievoorziening richting onze doelgroep.

Nieuwsbrief

Via de maandelijkse digitale nieuwsbrief informeren we ruim 7800 abonnees over actuele ontwikkelingen rondom sociale veiligheid. We promoten ook nieuwe producten, conferenties en trainingen van School & Veiligheid. Onderaan de nieuwsbrief wordt de helpdesk nadrukkelijk uitgelicht. Zo weet de lezer waar hij terecht kan voor verder advies.

Inspireer-Mij-Mail

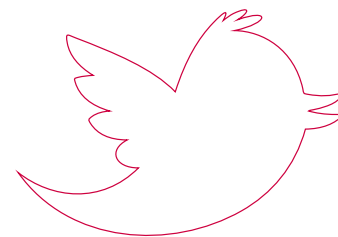
Om ervoor te zorgen dat het thema van de Week Tegen Pesten het hele jaar door aandacht krijgt, verstuurt School & Veiligheid maandelijks de *Inspireer-Mij-Mail* aan ruim 2500 abonnees.

Sociale media

Via Twitter en Facebook worden volgers op de hoogte gehouden van nieuwe materialen, nieuw trainingsaanbod en ander nieuws. We hanteren twee twitter accounts:

[@veiligopschool van School & Veiligheid](#) ,
[@G_and_S van Gay & School](#) .

Facebook is een belangrijk informatiekanaal voor nieuws rond de Week Tegen Pesten. Ons doel is om scholen niet alleen tijdens de Week Tegen Pesten zelf, maar ook de rest van het jaar te inspireren en te enthousiasmeren om werk te maken van sociale veiligheid. Het aantal volgers is groeiende.

6 Week tegen Pesten

Week tegen Pesten

Pesten is een belangrijk onderwerp als het gaat over sociale veiligheid op scholen. Het staat jaarlijks in de top 3 van zoektermen die op de website van School & Veiligheid worden ingetikt.

Extra aandacht is nodig en daarom organiseren we traditiegetrouw de *Week Tegen Pesten* in de derde week van september. Deze week is gekozen om aan het begin van het schooljaar een goede start te maken met het werken aan een fijne en veilige school.

In 2019 is het thema *Wees een held, met elkaar* gekozen. In een positieve groep is er minder behoefte om te pesten. Ruim 4000 scholen in het hele onderwijsveld (po, vo en mbo) doen inmiddels mee aan de *Week Tegen Pesten*.

Opening Week Tegen Pesten

In aanwezigheid van 180 basisschoolleerlingen gaf minister Arie Slob op 23 september het startsein voor de week. Samen met presentatrice Anne-Mar Zwart ging hij in gesprek met de leerlingen en een deel van de cast van de film *De Club van Lelijke Kinderen* over pesten en het thema *Wees een held, met elkaar*.

Gratis (les)materiaal voor scholen

Om leraren te helpen bij het aanpakken van pesten en bevorderen van een positieve sfeer in de klas, is door verschillende organisaties, op uitnodiging van School & Veiligheid, materiaal gemaakt. Dit heeft geleid tot een divers aanbod aan games, kant-en-klare lessen, muziek en dansactiviteiten. Hiermee kan de leraar direct met de klas aan de slag met het thema van de *Week tegen Pesten*.

Deze informatie kunnen scholen vinden op de campagnewebsite

www.weektegenpesten.com en de Facebookpagina Week Tegen Pesten.

Zapp Heldengame

De makers van de *Anti Pest Club (EO)* hebben de Zapp Heldengame ontwikkeld.

Door middel van challenges en persoonlijke vragen leren klasgenoten elkaar op een heel andere manier kennen. Wie is er stiekem superslim, snel of heeft iemand een vet groot ochtendhumeur? Onder begeleiding van presentatrice Anne-Mar Zwart en YouTuber Gewoon Thomas verzamelt de klas alle badges en verbetert de sfeer in de klas.

Samenwerkingspartners

De samenwerking met de *Evangelische Omroep* en *NPO Zapp* is van grote waarde geweest voor de zichtbaarheid van de *Week Tegen Pesten*.

In samenwerking met Rijksuniversiteit Groningen hebben we wetenschappelijke inzichten over pesten vertaald naar praktische tips voor leerkrachten en docenten (po, vo en mbo).

Masterclass

Met de 3 masterclasses; *Positieve groepsvorming*, *Pestpectief* en *Pas op de plaats* boden we gratis ondersteuning aan docenten.

7 Met alle respect

Alle Respect 2019

Met Alle Respect!

Sinds 2015 organiseren we de jaarlijkse landelijke onderwijsconferentie *Met Alle Respect!* gericht op leerkrachten en docenten. Alleen in 2018 vond de conferentie niet plaats. Tijdens deze conferentie willen we leerkrachten informeren en inspireren door middel van keynotes en workshops over de actuele aspecten van sociale veiligheid in het onderwijs.

Voor de 4e editie in 2019 was het thema *Een prettige sfeer in de klas, begint bij jezelf* gekozen. Het programma was inhoudelijk gericht op het belang van pedagogisch vakmanschap. Een goede relatie met de leerlingen is een voorwaarde om het vak van docent goed uit te kunnen oefenen. Kunnen reflecteren op jezelf is daarbij essentieel.

Op het programma stonden diverse workshops van onder andere Johan Goossens (ex-docent en cabaretier), Peter de Vries (expert in ouderbetrokkenheid) en Deniz Dogan (expert in agressief gedrag). Aan de verhalentafels en op het kennisplein konden onderwijsprofessionals elkaar ontmoeten

en zich laten inspireren door deskundige sprekers.

Met Alle Respect! is door de deelnemers inhoudelijk goed gewaardeerd en door meer dan 250 bezoekers bezocht. Op basis van deze resultaten concluderen we dat de conferentie geslaagd is. De volgende editie zal voorjaar 2020 plaats vinden. Het thema is *Contact maken en starten*.

8 Helpdesk

Helpdesk

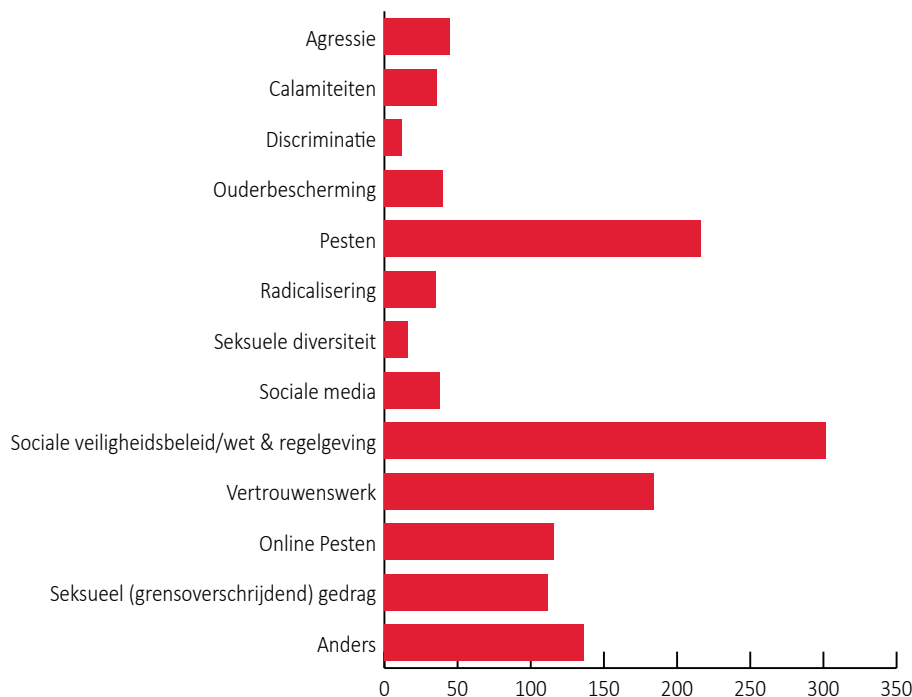
Met onze telefonische helpdesk bieden we advies en informatie. We adviseren onderwijsprofessionals over de aanpak van gecompliceerde casussen op school en verwijzen door naar de juiste instanties indien nodig. Het doel is om bezoekers zo praktisch mogelijk te helpen bij het beantwoorden van hun vragen en hen te activeren te handelen bij onveilige situaties in de school.

Vragen

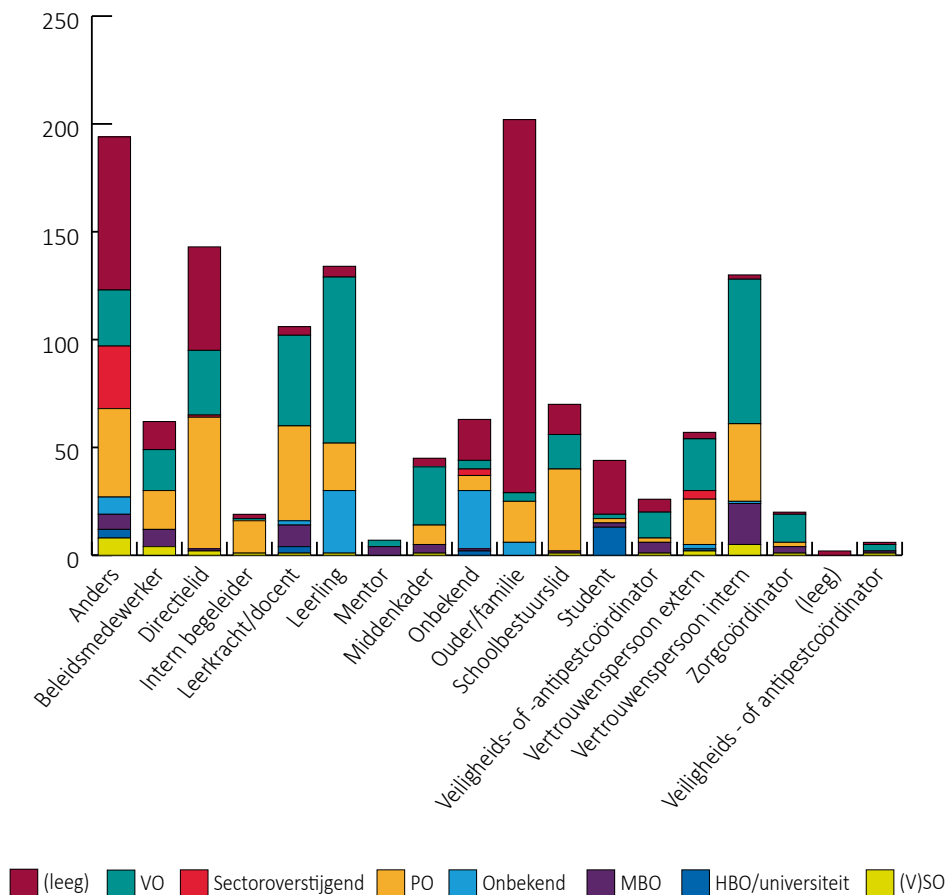
In 2019 waren het vooral directieleden en vertrouwenspersonen die contact zoeken met de helpdesk. Thema's die besproken werden zijn: veiligheidsbeleid, vertrouwenswerk en pesten. Beleidsvragen over het al dan niet informeren van ouders werden gesteld door bestuursleden. Veel gestelde vragen waren: 'Geldt de informatieplicht ook als een leerling niet wil dat de ouders worden ingelicht?', 'Hoe stoppen we de onrust die sexting veroorzaakt in de school?'

Vertrouwenspersonen zoeken vaak een sparringpartner in School & Veiligheid. 'Doe ik het goede?' was regelmatig de achterliggende vraag bij het bespreken van een casus.

Aantal hulpvragen per thema

■ Totaal aantal hulpvragen per thema

Het aantal helpdeskcontacten steeg in 2019 licht ten opzichte van 2018. De meeste hulpvragen kwamen uit het voortgezet onderwijs, direct gevolgd door het primair onderwijs.

Ouders

Hoewel ouders niet vallen onder onze dienstverlening, nemen ze regelmatig contact op met de helpdesk. Vaak maken zij zich zorgen over hun kind en vinden geen ingang op school om hierover te praten. Thema's waar ouders over belden zijn: pesten, informatierecht, privacy, communicatie en toezicht. Vanzelfsprekend werden ouders op weg geholpen, en waar nodig doorverwezen naar de voor hen relevante organisaties.

Leerlingen

Ook leerlingen wisten de helpdesk en de chatfunctie van Pestweb te vinden met vragen over pesten. In het contact met leerlingen willen we hun zelfredzaamheid vergroten. We bespreken met ze welke vervolgstappen ze zelf kunnen nemen om hun probleem op te lossen.

9 Calamiteiten

Calamiteitenteam

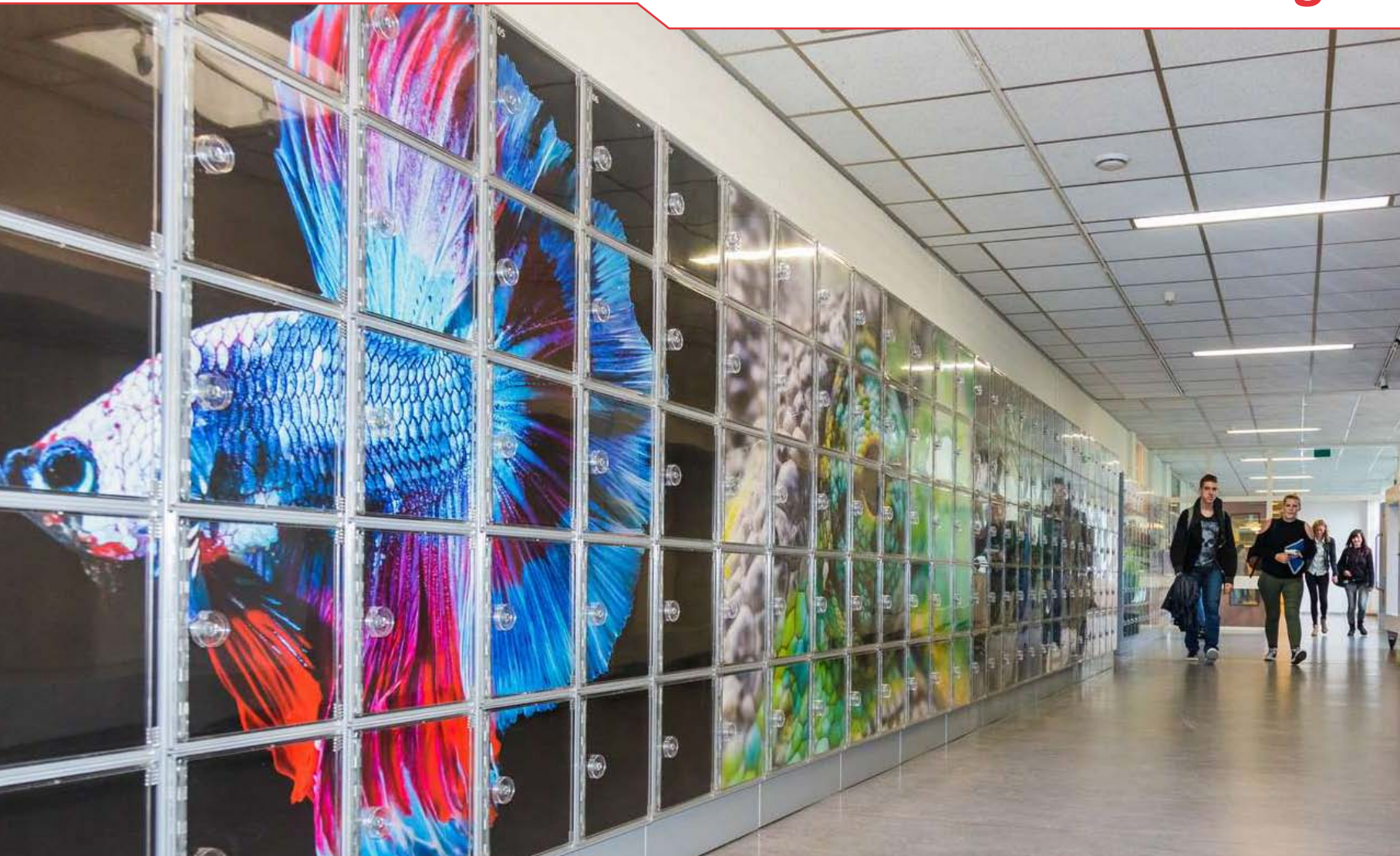
Bij een crisissituatie kunnen scholen een beroep doen op het calamiteitenteam van School & Veiligheid. Het calamiteitenteam bestaat uit de helpdesk en twee adviseurs, die indien nodig ondersteuning op locatie bieden. Met de ondersteuning van dit team kunnen de rust en het gevoel van veiligheid binnen de school zo snel mogelijk worden hersteld. Scholen komen in eerste instantie terecht bij de helpdesk. Samen met de helpdeskmedewerker wordt gekeken of de hulpvraag telefonisch kan worden afgehandeld of dat de inzet van een adviseur van het calamiteitenteam gewenst is. Dat laatste is in 2019 twintig keer gebeurd.

Outreach

Soms komen scholen in het nieuws vanwege een ingrijpend incident met een grote impact op personeel en leerlingen. Het kan bijvoorbeeld gaan over de zelfdoding van een leerling of een geweldsincident rond de school. In een enkel geval neemt de helpdesk zelf initiatief richting de school. Daarbij wordt verwezen naar de gratis dienstverlening van het calamiteitenteam.

10 Professionalisering

Professionalisering

Richting geven aan heftige discussies over maatschappelijke thema's vraagt veel van het pedagogisch vakmanschap van onderwijsprofessionals. Docenten en leerkrachten staan voor de opgave om inhoud te geven aan het begrip 'de school als oefenplaats', een plek waar leerlingen leren om op een goede manier met elkaar om te gaan.

School & Veiligheid ondersteunt de onderwijswereld met trainingen en bijdrages aan studiedagen. We organiseren workshops en masterclasses en zetten in op bekendheid met onze trainingen bij onderwijsorganisaties die dichtbij scholen staan of leerlingenaanbod aanbieden, zoals theatervoorstellingen.

Ons trainingsaanbod:

- **Van Zij naar Wij (PO); omgaan met spanningen in de school en in de klas**

De school is een plek waar jongeren hun identiteit ontwikkelen en waar ze kennismaken met verschillende ideeën, waarden en normen. Het kan ingewikkeld zijn om met leerlingen of studenten te praten over actuele kwesties. Daarom

heeft School & Veiligheid in opdracht van de overheid een trainingsaanbod over dit onderwerp ontwikkeld. Onder de titel *Van Zij naar Wij* biedt School & Veiligheid trainingen die docenten, schoolleiders en onderwijsondersteunend personeel helpen om het gesprek aan te gaan. Begrenzen en uitnodigen is daarbij het motto.

- **School onder Druk (VO); Als het spannend wordt in de klas**

De training *School onder Druk* helpt scholen uit het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs op weg bij de uitdagende taak om in deze onrustige samenleving een veilig en inclusief klimaat te bieden. Doel van de training is scholen interventies

te bieden die hen helpen om stevig te staan en vol vertrouwen te handelen. Zo kunnen scholen vanuit hun pedagogische taak bijdragen aan een open, inclusieve, democratische samenleving. In 2019 hebben 36 onderwijsinstellingen de training *School onder Druk* gevolgd: 12 scholen uit het primair onderwijs, 19 uit het voortgezet onderwijs en 9 uit het middelbaar beroepsonderwijs.

- **Dialoog onder Druk (VO); begrenzen van ongenueanceerde of extreme uitspraken**
De polarisatie tussen groepen in de samenleving komt de school binnen en jongeren voelen zich soms gedwongen om stelling te nemen. Dit zorgt voor spanningen in de klas, waardoor de dialoog onder druk komt te staan. Het vraagt veel van docenten om op die momenten de touwtjes in handen te houden en ervoor te zorgen dat er met respect wordt geluisterd naar elkaar.

De training *Dialoog onder Druk!* biedt concrete ondersteuning bij het voeren van dit soort heftige en lastige gesprekken. In 2019 zijn totaal 59 trainingen *Dialoog onder Druk!* gegeven: 3 in het primair onderwijs, 20 in het voorgezet onderwijs en 37 in het middelbaar beroepsonderwijs.

- **LEEF!**

Deze voorstelling maakte deel uit van het landelijke project *Begrenzen & uitnodigen* bij *LEEF!* dat in 2019/2020 aan negentien mbo's wordt aangeboden. Het project is een samenwerking tussen Theater AanZ, School & Veiligheid en COC Nederland met ondersteuning van het ministerie van OCV en de MBO Raad.

Aanleiding was de uitkomst van een onderzoek waaruit bleek dat mbo-studenten zich steeds veiliger voelen, behalve lhbt-studenten.

Naast de voorstelling *LEEF!* Van Theater AanZ voor mbo-studenten boden we een docententraining aan. Vanwege grote belangstelling verzorgden we aantal extra trainingen.

Buiten ons reguliere aanbod krijgen we regelmatig verzoeken van scholen voor een training of workshop over specifieke onderwerpen, zoals sociale media. Waar mogelijk verwezen we door of ontwikkelden we zelf workshops om aan deze vragen te voldoen.

.....

“Ik heb inzicht gekregen. Ben me bewust van de manier van omgaan met culturele verschillen en hoe we communiceren.”

“Dit geeft stof tot nadenken. En het heeft invloed op wie wij zijn als team en hoe we samenwerken.”

“Dingen die je onbewust al weet, zijn nu weer op bewust niveau. We kunnen het als team samen dragen.”

.....

11 Vertrouwenspersoon

Vertrouwenspersonen

De vertrouwenspersoon heeft een spilfunctie in het bevorderen en behouden van sociale veiligheid op school. Een van de hoofdtaken is het geven van voorlichting aan iedereen die betrokken is bij de school: leerlingen, personeel en ouders. Zo weet iedereen in en rond de school waar hij of zij terecht kan met een eventuele klacht.

Wij organiseerden gedurende het jaar scholingsconferenties en -bijeenkomsten voor **vertrouwens- en contactpersonen** in het onderwijs.

Meerdaagse trainingen

Om zowel beginnende als ervaren vertrouwenspersonen toe te rusten op hun

taak, biedt School & Veiligheid meerdaagse trainingen aan.

Voor interne en externe vertrouwenspersonen uit het primair onderwijs is er de tweedaagse training *Een goede basis*. In 2019 hebben 60 vertrouwenspersonen deze training gevolgd. Vertrouwenspersonen uit het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs kunnen terecht bij de vierdaagse training *Een stevige basis*. Deze is in 2019 door 95 vertrouwenspersonen gevolgd.

We bieden ook maatwerk aan in de vorm van incompany-trainingen. In 2019 hebben 24 scholen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

Conferenties

School & Veiligheid organiseert jaarlijks drie conferenties voor vertrouwenspersonen, respectievelijk voor het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs.

Het thema van de conferenties in 2019 was *Wegkijken of ingrijpen*. Een van de sprekers was Dr. Gerrit Breeuwsma, universitair docent van de Rijksuniversiteit Groningen en expert op het gebied van ontwikkelingspsychologie. Hij legde uit waarom het vaak moeilijk is om uit de groep te stappen en zelf verantwoordelijkheid te nemen. Daarbij gaat het om onderwerpen als conformisme, autoriteit en gehoorzaamheid. Onderwerpen die ook een rol spelen in het onderwijs. Meer

dan 470 vertrouwenspersonen hebben de conferenties bezocht.

Leidraad vertrouwenspersonen

De term vertrouwenspersoon wordt nog wel eens verward met vertrouwd persoon. Het

Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS) geeft aan hoe belangrijk het is dat leerlingen weten waar ze met hun problemen terecht kunnen en zich gehoord en gezien voelen. In scholen zijn er vaak verschillende functionarissen die aanspreekbaar zijn als het gaat om een veilig schoolklimaat, zoals de vertrouwenspersoon, het aanspreekpunt pesten, de interne contactpersoon, maar ook de mentor, de schoolleiding, de zorgcoördinator, de veiligheidscoördinator et cetera. Deze veelheid aan functies, taken en rollen kunnen worden gecombineerd, maar moeten soms juist gescheiden blijven. Iedere school maakt daarbij zijn eigen afweging. School & Veiligheid wil schooldirecties en beleidsmakers hierbij ondersteunen. In 2019 is er een start gemaakt met het formuleren van richtlijnen die helpen bij het maken van goede afwegingen en keuzes. Het doel hiervan is dat wij scholen handvatten bieden om het hulpaanbod zo te organiseren dat leerlingen, ouders en medewerkers sneller uitkomen bij de juiste persoon. De interne vertrouwenspersoon vervult hierbij een spilfunctie. Deze leidraad wordt in 2020 uitgebracht.

12 Actualiteiten, pers en media

op school
 pijes van het pedagogisch vakmanschap

rij tot en met april 2019 voerde Stichting School & Veiligheid op vijf scholen samen met leerlingen en docenten (van verschillende vakken). We spraken met hen hoe zij bij situaties rond seksualiteit handelen en wat leerlingen weten van hun vindingen.* In dit artikel illustreer ik met enkele voorbeelden wat de verschillen maken, welke betekenis ze aan die keuzes hechten en wat de gevolgen daarvan zijn. De manier waarop de scholen de informatie verspreiden, is een andere manier om de informatie te verspreiden.

MUS SCHOUDEN

mak loop je als docent niet aan tegen situaties in de
op waarvan je denkt: Hoe ga ik hier nu weer mee om?
ook rond seksualiteit. Leerlingen liekden in de les,
ken opmerkingen over uiterlijk, stellen zomaar een
ke vraag over seks, uiten veroordeling bij een seksuele
van zichzelf of die van anderen én reageren verschil-
diversiteit. Kinderen zoeken op school de ruimte voor
wikkeling van een seksuele en genderidentiteit in de
ting met anderen. Ook bij jou in de klas: het doet er
toe welk vak je geeft.

nngen zijn met seksualiteit bezig en zoeken daarvoor de ruimte geven.
le. De veiligheid van die ruimte wordt uitgedagd wanneer
grens van bewust, verantwoordelijk en respectvol gedrag
gaan. Denk aan het overgavend doorsturen van een sexy
of wanneer ze met medelevenheid hoorde om hemo nemen,
ziet dat op scholen veel wordt nagedacht over grenzen aan
zuist gedrag. Om leerlingen echter de ruimte te bieden om
experimenten en zich ontwikkelen, zien zij juist de positieve
schappen en bevindingen nodig. Vooral op de momenten
let zo eenvoudig.

Hoe decenten maken?

Welke keuzes zien we docenten maken?

[illegible]

exting gebeurt op elke schoo

ing School & Veiligheid op vijf scholen
verschillende vakken). We spraken met
het handelen en wat leerlingen van hun
met enkele voorbeelden weergegeven
keuzes hechten en wat

npo

ra

Die houding komt vooral naar voren bij een...
over seksualiteit. 'Meneer, heeft u wel eens aan...'
Natuurlijk is zo'n vraag een extreem voorbeeld. Maar wel een
van het soort waarbij docenten zich direct afvragen welk motief
die leerling daarbij heeft. Zoals: 'Als ik in leefsituatie te ver van hen
afsta, zit er waarschijnlijk geen vraag achter.' Of: 'naarmate je
elkaar als leerling en docent beter kent, is er vertrouwenwijdheid om
serius in te gaan op de vraag achter die vraag.'

Seksuele voorlichting was lange tijd gericht op preventie. Niet ziek worden en vooral zorgen dat niemand overtuigd gaat. Daarbij kwamen mensen met name jongens leren hoe ze seks moesten verdienen en jongens hoe je een ondoom afrolt. Het was tijden verande-

smartphones en sociale
en jongeren nieuwe

Onderwijs: Jongerenwerkers dringen beter door tot leerlingen

Op een samenlevingse hark in de levenswereld van het Antoniënvorm Marijke College kan het gesprek van de dag. Bianca Kammerik, adjunct-directeur van het college, en Klaas Hamers, directeur van de Streek School in Heijkoop, vinden elkaar in hun benoeding van de ontwikkeling van jongeren. 'We praten over de samenwerking tussen onderwijs en jongerenwerk, hoe organiseren je die samenwerking?' En wat leven er, ook in het licht van de presentie van politiek en naturalisme?

*Elisa Marotta, Associate
Teacher, School of Hospitality and
Tourism, University of
Minnesota, College*

Onderwijsbijla

Actualiteit, pers en media

Landelijke media zijn voor School & Veiligheid een belangrijk podium om sociale veiligheid onder de aandacht te brengen.

Vragen vanuit de media

Incidenten op scholen waarbij de sociale veiligheid in het geding is, kunnen vaak rekenen op de nodige aandacht van de media. Journalisten weten School & Veiligheid te vinden als ze behoefte hebben aan informatie of duiding.

Klaas Hiemstra was te horen op *NPO Radio 1* over de aanpak van radicalisering. Over hetzelfde onderwerp werd hij ook geïnterviewd door dagblad *Trouw*. Het *NH Dagblad* interviewde Marinus Schouten over de rol van seksuele voorlichting en de invulling ervan. Dit resulteerde in een achtergrondartikel *Sexting gebeurt op elke school*.

In september kan de *Week Tegen Pesten* altijd rekenen op de nodige media-aandacht. Directeur Klaas Hiemstra heeft een aantal interviews gegeven. Zo was hij te horen bij *Omroep Zeeland*, *NH Radio*, heeft hij de *NOS*

te woord gestaan en stond er een interview met hem in *Metro*. Ook werd er door het *AD* verslag gedaan van de opening van de *Week tegen pesten*.

Bijdrages aan vakbladen

Medewerkers van School & Veiligheid leverden in 2019 een aantal bijdragen aan onderwijs gerelateerde vakbladen.

In januari verscheen in *Van twaalf tot achttien* het artikel *Investeer in het leren kennen van je leerling*, waarin wordt ingegaan op het tegengaan van pesten in de zogenaamde Zilveren Weken na kerst. In het septembernummer van *Van twaalf tot achttien* verscheen het artikel *Seks op school. De fijne kneepjes van het pedagogisch vakmanschap*.

Profiel plaatste in juni het artikel *Omgaan met calamiteiten in het onderwijs* over hoe te handelen na een calamiteit op school. In het septembernummer verscheen het artikel *Oog voor discriminatie*.

Slobcast

Onderwijsminister Arie Slob neemt iedere vrijdag een zogeheten Slobcast op. Met het oog op de *Week Tegen Pesten* besteedde hij op 26 september aandacht aan sociale veiligheid op scholen. Onze beleidsmedewerker Marije van de Sande schoof aan bij de minister om te bespreken wat schoolleiders kunnen doen tegen pesten. Marije legde uit dat, door als team na te denken over wat (on)acceptabel gedrag is binnen de school, een gedragen veiligheidsbeleid ontstaat. Het Digitaal Veiligheidsplan kan door scholen ingezet worden als hulpmiddel bij het ontwikkelen van een eigen aanpak voor sociale veiligheid.

13 Vooruitblik 2020

Vooruitblik 2020

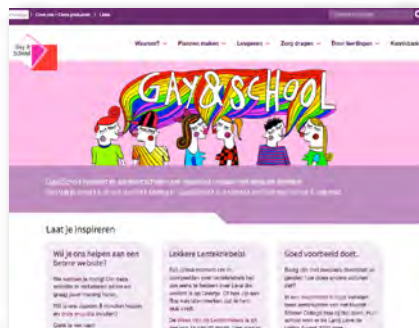
Optimalisering van informatievoorziening

In 2020 gaat School & Veiligheid de informatievoorziening via haar websites verbeteren.

De website www.schoolenveiligheid.nl wordt in structuur en uiterlijk onder handen genomen. Dit geeft de mogelijkheid om informatie opnieuw te ordenen en de samenhang tussen onderwerpen meer inzichtelijk te maken. Het uiteindelijke doel is dat bezoekers informatie sneller kunnen vinden.

De site www.gayandschool.nl wordt geactualiseerd om beter aan te sluiten bij de

breedere context van lhbt+ waar scholen in positieve zin aandacht aan kunnen besteden. De site www.pestweb.nl wordt aangepast,

zodat we leerlingen beter informeren en ondersteunen om in de scholen de weg te vinden als er wordt gepest. Als leerlingen met iemand willen spreken en chatten over pesten kunnen ze met ingang van 2020 terecht bij de

Kindertelefoon. School & Veiligheid heeft geregeld dat de Kindertelefoon deze dienstverlening overneemt, zodat er één centrale plek is waar leerlingen met hun vragen terecht kunnen.

Blijvende aandacht voor pedagogisch vakmanschap

Het pedagogisch handelen binnen de normatieve kaders van de school is een onderwerp waar scholen ook in 2020 op worden aangesproken. School & Veiligheid blijft onderwijsprofessionals hierbij ondersteunen, onder andere op twee belangrijke terreinen:

Ondermijning

We zien dat in toenemende mate jongeren betrokken raken bij criminele activiteiten. De onderwereld raakt in toenemende mate verweven met de bovenwereld en dat heeft soms invloed op jongeren. Scholen krijgen te maken met wapenbezit en drugshandel door leerlingen. Samenwerking van de school met andere partijen, waaronder de politie, is nodig om ontwikkelingen te duiden en aan te pakken. Het *Niet-pluisinstrument* speelt hierin een rol.

Burgerschap

Het versterken van burgerschapsonderwijs heeft een belangrijke relatie met sociale veiligheid. Veiligheid is zowel een voorwaarde, als een uitkomst van het proces, waarin leerlingen leren zich tot elkaar en de samenleving te verhouden. School & Veiligheid is betrokken bij het stimuleren en vormgeven van het burgerschapsonderwijs en is uitvoerder van het project voor het primair onderwijs, dat nog tot 2022 zal lopen.

Conferenties en trainingen

Ook in 2020 levert School & Veiligheid een bijdrage aan studiedagen, congressen en workshops.

Conferenties

Onze succesvolle onderwijsconferentie *Met alle Respect!*, een jaarlijks terugkerend event, wordt in april 2020 gehouden. De conferentie is met 300 deelnemers al uitverkocht.

In oktober 2020 organiseert School & Veiligheid de conferentie *Genderwijs*. Genderwijs is een conferentie over gendergelijkwaardigheid in het onderwijs. De conferenties voor vertrouwenspersonen in het po, vo en mbo staan zoals elk jaar

op de agenda. En we bereiden ons voor op deelname aan de NOT, die in januari 2021 wordt gehouden.

Trainingsaanbod

We continueren in 2020 onze dienstverlening om actuele ontwikkelingen op het terrein van sociale veiligheid voor scholen te duiden en oplossingen aan te reiken. Dat doen we via informatie op de site, via advisering vanuit de helpdesk en waar mogelijk in trainingen.

De trainingen *Dialogo onder Druk* en *School onder Druk* blijven in 2020 beschikbaar. In het project *Stil verdriet* worden trainingen voor protestants-christelijke scholen aangeboden op het terrein van identiteit en seksuele diversiteit.

Met de lerarenopleidingen werken we in de periode 2020-2022 verder aan versterking van pedagogisch vakmanschap op het gebied van seksuele integriteit. Hierbij benutten we de mogelijkheden vanuit het *Stimuleringsprogramma seksuele en relationele vorming*. In het kader van dit programma traint School & Veiligheid samen met Rutgers de GGD'en en de Gezonde School-adviseurs.

14 Raad van Toezicht & financieel overzicht

Raad van Toezicht

In 2019 kwam de Raad van Toezicht van Stichting School & Veiligheid vijf keer bijeen.

Onderwerpen van gesprek, besluitvorming en evaluatie waren onder meer:

- De strategische positie van Stichting School & Veiligheid, en de toekomst en organisatie van de stichting.
- De samenstelling van de Raad van Toezicht, alsmede de planning, werkwijze en afspraken van de Raad.
- Het toezichtkader Raad van Toezicht.
- De kwartaalrapportages financiële bedrijfsvoering.
- De jaarlijkse accountantscontrole; inclusief bespreking van de managementletter.
- Begrotingen 2019 en 2020.

Daarnaast werd de Raad van Toezicht door de bestuurder geïnformeerd over de organisatieontwikkeling, de voortgang van (additionele) projecten en personele aangelegenheden.

Op 19 september 2019 vond het jaarlijkse gesprek tussen een personeelsgeleding van Stichting School & Veiligheid en de Raad van Toezicht plaats.

Op 11 december 2019 vond het jaarlijkse beoordelingsgesprek met de directeur-bestuurder plaats.

De volgende documenten werden officieel door de Raad van Toezicht vastgesteld dan wel goedgekeurd:

- Begrotingen 2019 en 2020
- Jaarrekening 2018
- Jaarverslag 2018

Per 31 december 2019 bestond de Raad van Toezicht van Stichting School & Veiligheid uit de volgende personen:

- Mevrouw Ingrid Verheggen, voorzitter en lid van de remuneratiecommissie.
- Mevrouw Elisabeth Pels Rijcken, lid en ook lid van de remuneratiecommissie.
- Mevrouw Truus de Haan, lid.

Financieel overzicht 2019

Hiernaast geven we een verkort financieel overzicht over 2019.

	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Rijksbijdrage	2.095.728	2.027.500
Baten als tegenprestatie voor leveringen	420.876	222.806
	-----	-----
Totaal baten	2.516.604	2.250.306
LASTEN		
Lonen en salarissen	1.101.142	1.058.005
Sociale lasten	181.451	172.797
Pensioenlasten	169.902	161.799
Overige personeelskosten	476.811	472.908
Afschrijvingen materiële vaste activa	11.141	11.000
Huisvestingskosten	108.124	117.800
Verkoopkosten	169.373	18.000
Kantoorkosten	196.128	202.797
Algemene kosten	31.132	35.200
	-----	-----
Beheerslasten	2.454.204	2.250.306
	-----	-----
Resultaat	62.400	-

WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting School en Veiligheid. Het voor Stichting School en

Veiligheid toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 (het algemene WNT-maximum).

BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN 2018 EN 2019

Bedragen x € 1,-

Jaar	2018	2019
Naam	Hiemstra, K.	Hiemstra, K.
Functie	directeur	directeur
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel bezoldigingsmaximum	€ 189.000	€ 194.000
BEZOLDIGING		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 101.558	€ 112.072
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.883	€ 18.468
Subtotaal	€ 119.391	€ 130.540
Individueel bezoldigingsmaximum	€ 189.000	€ 194.000
-/- onverschuldigd betaald bedrag	€ 0,-	€ 0,-
Totaal bezoldiging	€ 119.391	€ 130.540

TOEZICHTHOUDENDE TOPFUNCTIONARISSEN

Bedragen x € 1

Namen	Verheggen, I.W.	Schrijnen-de Haan, G.P.M.	Pels Rijcken, E.C.J
Functie	VOORZITTER	GEWOON LID	GEWOON LID
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
BEZOLDIGING			
Bezoldiging	€ 750	€ 500	€ 500
Individueel WNT-maximum	€ 29.100	€ 19.400	€ 19.400
-/- onverschuldigd betaald bedrag			
Subtotaal 2019	€ 750	€ 500	€ 500
Gegevens 2018			
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 750	€ 500	€ 500
Beloningen betaalbaar op termijn			
Totaal bezoldiging 2018	€ 750	€ 500	€ 500